

niden bir grev ilan etmiştir. Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihindeki en büyük başkaldırısı olan 15-16 Haziran 1970 olaylarının yıldönümü için ilan edilen bu greve destek vermek, herkesin insanlık görevidir. Tersane işçilerinin bu onurlu hak arama mücadelesini desteklediğimizi ve işçilerin yanında bulunduğumuzu kamuoyuna duyuruyoruz.

15-16 Haziran 1970 büyük işçi eylemlerini yıldönümünde, iş kazaları adı altında yaşanan iş cinayetlerine neden olanları kınıyoruz. Bu tip iş cinayetlerini önlenmesi ve örgütlenme özgürlüğünü önündeki engellerin kaldırılması için başta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk ÇELİK olmak üzere tüm sorumlu-

lara görevlerini bir kez daha anımsatıyoruz. Tuzla'da ve tüm maden işletmelerinde; bilimin, tekniğin ve aklın ışığında, işçi sağlığı ve iş güvenliği kurallarının tümüyle uygulandığı bir çalışma ortamı yaratılmalıdır.

İnsan onuruna ve emeğin kutsallığına saygılı, üreten ve ürettiğini eşitçe paylaşan, hukukun egemen olduğu demokratik bir ülke hepimizin ortak özlemidir.

Kamuoyuna saygıyla duyuruyoruz.

TMMOB

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

YÖNETİM KURULU

16 Haziran 2008, Ankara

DAĞITIM ÖZELLEŞTİRMELERİNDEN VAZGEÇİN

Özelleştirme Karşıtı Platform (ÖKP) çatısı altında yeniden biraraya gelen 13 sendika, meslek örgütü ve demokratik kitle kuruluşu ortak bir basın açıklaması yaptı.

Odamız adına Genel Sekreterimiz Nahit Arı'nın katıldığı Özelleştirme Karşıtı Platform (ÖKP) basın açıklaması 11 Haziran 2008 tarihinde saat 11.00' de Elektrik Mühendisleri Odası Genel Merkez Toplantı Salonunda yapıldı.

ÖKP adına Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Musa Çeçen'in okuduğu ortak basın açıklaması:

ÖZELLEŞTİRME KARŞITI PLATFORM

ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

Elektrik alanındaki özelleştirmelere karşı bir araya gelen Özelleştirme Karşıtı Platform'dan Hükümet'e uyarı:

DAĞITIM ÖZELLEŞTİRMELERİNDEN

VAZGEÇİN

Elektrik alanında bugüne kadar sürdürülen özelleştirme ve serbest piyasa

uygulamaları ülkemizi enerji sıkıntısı ve pahalı elektrik fiyatlarıyla karşı karşıya bırakmıştır. "Enerji alanında yatırım yapmak için devletin parası yok" söylemleriyle enerji alanında özelleştirme ve serbest piyasa uygulamaları sonucunda milyarlarca dolar kamu kaynağı özel şirketlere transfer edilmiş, bunun karşılığında ise ülke yatırım açmazıyla karşı karşıya kalmıştır. Kaynağı olmadığı söylenen devlet batık bankalardan ötürü milyarlarca dolar borç yükünü üstlenmiş, en son 90 milyar YTL'lik Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu'nun Hazine'ye olan borcunu silmeye çalışmaktadır.

Kamuya yatırım yaptırılmaması ve özel sektörün de yatırım yapmaması nedeniyle ülke enerji açığıyla karşı karşıya bulunmakta, enerji açığının yükseldiği dönemde devreye alınan borsa sistemiyle sürekli elektrik fiyatları artmaktadır. Yani bizzat özelleştirme ve serbest piyasa uygulamalarının gerekçesi olarak kullanılan "en pahalı elektrik olmayan elektriktir" noktasına özelleştirme ve serbest piyasa uygulamaları sonucunda

gelmıştır. Şimdi yine bu söylemle özel sektöre yeni aktarım mekanizmaları ve teşviklerin kapısı sonuna kadar açılmaya çalışılmaktadır.

Bu ortamda yapılmaya çalışılan elektrik dağıtım özelleştirmeleri yeni bir aktarım mekanizmasından başka bir şey değildir. İktidara gelmeden önce eleştirdiği IMF ve Dünya Bankası'na bağımlılıkta sınır tanımayan, devlet yönetimini tüccarlık sanan AKP, elektrik alanını piyasanın kar hırsına terk etmiştir. Elektrik enerjisi alanında 5 yıldır sürdürdüğü uygulamaların boyalı yüzü dökülmeye başlamıştır. Şimdi dağıtım ağlarını satarak, kendi iktidarını sürdürmeye yönelik olarak nakit para ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır. Diğer yandan otomatik fiyat mekanizmasını da devreye alıp enerji alanındaki yükü halkın sırtına bırakarak şirketlere kar garantili bir yapı teslim etmeye çalışmaktadır. Artık fiyat artışlarından da sorumlu olmayacağını ummaktadır.

Şirketlerin daha fazla kar garantisi taleplerini karşılamak için özelleştirmeler öncesinde otomatik fiyatlandırma acil olarak devreye alınmak istenmekte, sokak aydınlatması gibi temel bir kamu hizmetinden şirketlerin muaf olmasını sağlayacak düzenlemeler yapılmaya çalışılmakta, serbest piyasa ve özelleştirme uygulamaları nedeniyle oluşan pahalı fiyatlardan ötürü oluşan dağıtım şirketlerinin borçları da kamuda bırakılmaktadır.

Tüm devletlerin stratejik planlar hazırlayarak enerji güvenliğini korumaya çalıştığı, özelleştirme ve serbestleştirmenin tartışılır hale geldiği, tekellerle baş edebilmenin yollarının arandığı bir dünyada ülke geleceğini yok edecek serbest piyasa ısrarı kabul edilemez. Bugüne kadar enerji alanında yapılan tüm özelleştirme uygulamalarının sonuçları ortadadır. AKTAŞ, ÇEAŞ örnekleri, tahkim tazminatları, yap-işlet-devret, yap-işlet, işletme hakkı devir sözleşmeleri nedeniyle ortaya çıkan fahiş fiyatlı elektrik, alım garantileri nedeniyle kamu kay-

naklarının atıl kalması, milyarlarca dolara ulaşan kamu zararına yönelik AKP Hükümeti döneminde hiçbir çözüm bulunmadığı gibi aynı uygulamalar yeniden yapılmak istenmektedir. Bunun da ötesine geçilmiş olup, Dengeleme ve Uzlaştırma denilen sistemle özel sektörden alınan elektriğe kamu kaynakları üzerinden yüksek fiyatlar ödenmektedir.

Elektrik alanında uygulanan serbest piyasa politikalarının bugün iflas ettiği ortadadır. Elektrikte arz açığıyla karşı karşıya kalınan bir dönemde ısrarla dağıtım özelleştirmelerinin yapılmaya çalışılmasını anlamak mümkün değildir. Böyle bir ortamda yapılacak özelleştirme, elektrik alanındaki kaosu daha da derinleştirecektir. Kaldı ki dağıtım hatlarının özelleştirilmesi kamu tekelinin özel tekele devri anlamına gelmektedir. Bu durum açıkça kamu yararına aykırıdır.

Burada bulunan sendikalar ve meslek odaları, "kamu yararı" ilkesi üzerinden bir araya gelmiş, bu sorumluluk doğrultusunda ortak mücadele etme kararı almışlardır. Sakarya başta olmak üzere dağıtım özelleştirmelerinin başlatıldığı bölgelerde Özelleştirme Karşıtı Platformu oluşturulmuş olup, bildiri dağıtımı, kitlesel basın açıklamaları gibi eylem süreci başlatılmıştır. Merkezi düzeyde de bir araya gelen Özelleştirme Karşıtı Platformu bileşeni örgütler olarak Hükümet'i dağıtım özelleştirmelerinden vazgeçmeye, daha şimdiden özelleştirmenin zararını pahalı elektrikle ödemeye başlayan halkımızı da enerjisine sahip çıkmaya çağırıyoruz.

İhale Sürecine İlişkin İnceleme ve Değerlendirmelerimiz

Yapılmaya çalışılan dağıtım ihalelerine ilişkin olarak açtığımız davalarda hukuka ve kamu yararına aykırılıkları ortaya koyduk. Bu aykırılıklar sürdürdüğü gibi ihale sürecinin ertelenmesi ve yeniden ihale sürecinin başlatılmasıyla yeni kamu yararına ve hukuka aykırı uygulamalara başvurulmuştur.

İhale sürecine ilişkin saptamalarımızı şöyle sıralayabiliriz:

- Özelleştirme için belirlenen yöntemde dağıtım ve perakende işini üstlenecek, üzerine istediği kadar üretim hakkına da sahip olarak yatay ve dikey olarak tekelleşme olanağı verilen şirketler, 40 kalemden oluşan her türlü giderlerini tarife aracılığıyla halktan tahsil edeceklerdir. Bu kalemler içerisinde işletim giderlerinin dışında yatırım ve işletme hakkı devir bedeli de öngörülmektedir. Yani şirketler, dağıtım bölgeleri için ihalede belirlenecek tutarın tamamını, fazlasını ya da bir bölümünü işletme hakkı devir bedeli olarak halktan tahsil edeceklerdir. Yapacakları yatırım maliyetlerini de tarifeler aracılığıyla halktan toplayacaklardır. Kamunun kaynağı bulunmadığı söylemi bu noktada geçerliliğini yitirmektedir. Özel sektöre yalnızca kredi bulma işi düşmektedir ki, devletin kredi bulması durumunda çok daha ucuz faizle kredi bulabileceği açıktır. Dolayısıyla özel sektör aracılığıyla yapılacak yatırımlar ülkemize pahalıya mal olacaktır.

- İhalenin ertelenmesi üzerinden 1.5 yıl geçmiştir. Ekonomik koşulların bu denli hızlı değiştiği dünyada 1.5 yıl gibi sürenin erteleme kapsamında değerlendirilebilmesi mümkün değildir. İhalenin koşulları değişmiştir. Bu nedenle ihalenin zaten iptali gerektiği açıktır.

- Yeniden ihaleye çıkılması durumunda katılımcıların farklı olabileceği göz ardı edilmektedir. Öncelikle 3 dağıtım bölgesi için ihaleye çıkmışken, ÖYK'nın yetkisiz bir şekilde aldığı kararla bu ihalelerden 2'si için devam, 1 tanesi için iptal yoluna gidilmiştir. Ekonomik gücünü bir bölge için yeterli gören bu nedenle de yalnızca iptal edilen bölgeye başvurmuş olan şirketler açısından haksız rekabet ortamına neden olunmuştur. Ön yeterlilik almak için başvuracak şirket sayısının artıp artmayacağına yönelik kimse kesin bir bilgiye sahip değildir. Dolayısıyla 1.5 yıl önceki ön yeterlilik koşullarına dayanılarak tekliflere yöne-

lik sınırlandırma yapılmış olmaktadır.

- 1.5 yıl önce verilmiş olan ön yeterliliklerin halen geçerli sayılması ise abesle iştigaldir. Şirketlerin koşullarının değişmiş olabileceği, dağıtım bölgelerini işletme yeterliliğinden uzaklaşmış olabilecekleri dikkate alınmamıştır. Şirketlerin koşullarının yeni baştan değerlendirmeye muhtaç olduğu açıktır.

- Satılmak istenen bölgelerin koşulları da bu süreçte değişmiştir. Kayıp-kaçak oranlarından, sattıkları enerji miktarı ve abone sayılarına varıncaya kadar söz konusu dağıtım bölgelerinin ticari yapısındaki değişikliğin dikkate alınması zorunludur. Bu değişiklik nedeniyle de ihalenin iptali gerektiği açıktır.

- Ülkemizdeki enerji alanındaki yapı da 1.5 yıllık sürede önemli değişiklikler geçirmiştir. Enerji açığı had safhaya çıkmıştır. Bu yapıda elektrik dağıtımının özelleştirilmesi ülkemizin karanlıkta kalma tehlikesini artıracaktır. Dağıtım bölgelerinin devriyle yetersiz olan elektrik enerjisinin paylaşımında sorunlar ortaya çıkacaktır. Kamu merkezi bir planlama ile kesintileri dahi programlayamaz hale gelecektir ki, bu durum elektriğin önemli girdi oluşturduğu fabrikaların durması gibi Türkiye'nin ekonomik yapısında kritik noktada bulunan sanayi kuruluşları açısından ciddi açmazlar yaratacaktır. Ayrıca ikili anlaşmalar yoluyla kamu tarafından bu dağıtım şirketlerine elektrik verileceği garanti edilmiştir. Şimdi elektrik verilememesi nedeniyle yine kamu cezai yükümlülük üstlenmek zorunda kalabilecektir.

- Özelleştirme ve serbest piyasa uygulamaları nedeniyle ülkemizde elektrik açığı her geçen gün artmakta, kamunun üstlendiği maliyetler de katlanmaktadır. Şirketlerin talepleri doğrultusunda devreye alınan dengeleme ve uzlaştırma sistemiyle elektrikte, "maliyet ve makul kar" ile açıklanamayacak fahiş fiyatlar ortaya çıkmaktadır. Bu artan fiyatları yansıtmak üzere otomatik fiyatlandırma mekanizmasının Yüksek Planlama Kurulu kararına göre temmuz ayından itibaren